

ХОЛОДНИЙ ЯР – МІСЦЕ СИЛИ!

САЙТ "КОЗАЦЬКОГО КРАЮ" В ІНТЕРНЕТІ
WWW.COSSACKLAND.ORG.UA

Козацький край

№ 4 (105)
25 квітня 2018 року

Вони захищали Родину, Землю і Волю,
а не політиків...

Війна
триває...

ОЛЕГ ОСТРОВСЬКИЙ

Олег ОСТРОВСЬКИЙ

Будьмо щирими перед холоднорцями, що бачать усе з Небес...

Днями мав я нагоду ознайомитися з досі ніде не публікованими документами – спогадами мешканця Черкас Василя С., які він набрав на друкарській машинці у 1986 році в єдиному екземплярі. Тоді ще живий заслужений член партії Леніна-Сталіна зафіксував свої спогади про три війни – дві світові і так звану "громадянську". Як і "положено для солідності" у ті часи, уродженець черкаського села Білозір'я писав мовою окупантів, тому так частину цих спогадів і процитую - мовою оригіналу. Отже, слово – тому, хто майже століття тому, хоч і був українцем, та стояв на чужому боці барикад...

"Я работал в ЧК до прихода белогвардейцев-деникинцев. Ревком еще до ухода в подполье предложил устроиться на работу в Белозерье, на родине – под кличкой "Антоконенко"...

В июне 1920 года общим собранием избран председателем комитета незаможных селян. Комитет занимался раскулачиванием. Совместно с исполкомом раскулачил богачей Куделю, Круппа, Кульбу, Гуриненко и др. Отобрано у них землю, сельскохозяйственный инвентарь и рабочий скот... Закрыто две церкви. Занимался антирелигиозной пропагандой.

Работая председателем Комнезама, вечером в сентябре 1921 года я вышел на базарную площадь со стороны Холоши. Мой взор обратил внимание на тени возле забора на главной улице. Я всегда носил с собой в кармане форменную фуражку железнодорожного телеграфиста и удостоверение личности с фотокарточкой, безсрочное. Вмиг опустил на землю гражданскую фуражку, одел форменную. Через минуту (меня) остановил патруль со старшим офицером, который спросил, куда я иду и где живут председатель исполкома и председатель комнезама. Я ответил, что иду на 9 версту на поезд, ехать в Черкасы на дежурство и показал им служебное помещение исполкома.

Меня отпустили и я за 5 минут очутился на козыниновском кладбище и пролежал там между гробами до утра. Утром узнал, что это перебазировалась банда "Чечепаки" с Холодного Яру на Запад..."

У цих кількох реченнях – неприкрита правда про "подвиги" комуністичної влади, що руйнувала церкви і відбирала майно і землю в українців. Багатих багато хто не любить в усі часи, але ж ті, кого прозвали "куркулями" і нищили століття тому, на відміну від сучасних скоробогатків свій статок заробляли тяжким потом на батьківській землі... Неприхована правда у словах колишнього чекіста і про те, як непевно почувалися на українській землі окупанти і ті, хто їм допомагав. А зверніть увагу, як командира повстанського патруля він назвав – "старшим ОФІЦЕРОМ", визначаючи, що хай у підпіллі, але проти окупантів української землі боролася АРМІЯ, а не "кучка бандитов", як намагалася їх зобразити офіційна совкова пропаганда. А те, що описуючи свою зустріч у Білозір'ї з холоднорцями, каже про "Чечепаку" – то це вже зросійщена манера коверкати прізвища, яких боїшся – не даремно ж вони і Бандеру ніяк не відвикнуть називати "Бендера". Важливіше те, що на момент його зустрічі з повстанцями восени 1921 року від часу загибелі отамана Василя Чучупаки минуло вже більше року – а його прізвище продовжувало лякати ворогів...

Усім, хто нині на Холоднороських вшануваннях знову згадуватиме у своїх виступах Чучупаку, хочу нагадати: ви маєте бути щирими перед його і всіма повстанцями пам'яттю. Біля Гайдамацького ставу за багато років цих вшанувань дуже багато хто освятив собі зброю, та на жаль, не кожному тут освятили мізки... Якщо, апелюючи до патріотичних цінностей, ви тільки прагнете якомога більшої влади для себе і так само безмежного власного збагачення за рахунок інших – не забувайте Шевченкові слова:

Не дуріть Бога...
Бо в день радості над вами
Розпадеться кара.
І повіє огонь новий
З Холодного Яру.

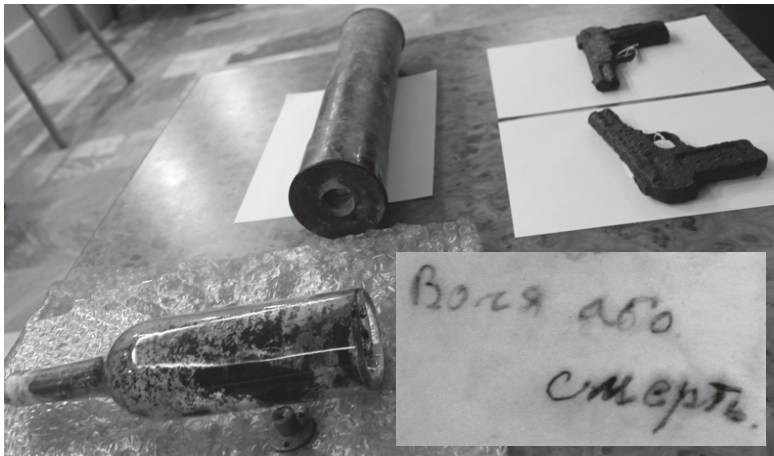
Дух Чучупаки і його козаків досі живий – незримий "патруль зі старшим офіцером" завжди бачить нас із Небес...

У Холодному Яру знайдено снарядну гільзу з повстанськими документами

Олександр БРАВАДА

"Родзинкою" музею у заповіднику "Чигирин" до цьогорічних Холоднороських вшанувань має стати випадкова знахідка, зроблена на схилі пагорбу в околицях Холодного Яру у Кам'янському районі Черкащини. Це – гільза снаряда 1916 року з написом "Schneider" на дінці – прізвиськом знаменитих французьких зброярів німецького походження, яке увічнене навіть в Ейфелевій вежі.

Гільза була щільно "загвинчена" частиною іншої такої ж гільзи – і в цьому своєрідному "футлярі-тубусі" збереглися документи холоднороських повстанців: декілька гербових метричних довідок царських часів, військова топографічна карта, ще декілька напівзотлілих документів, які нині намагаються хоча б частково відновити київські спеціалісти. Судячи з шматка "трофейної" російськомовної газети "Голос работника", яка була тут же в гільзі, документи пролежали під землею 95 років (із 1923-го)! Найцікавіше серед вже відновлених паперів – посвідка, виписана на прізвище КРЕВЕНКО (ініціали знищила волога, яка потрапила до гільзи). Текст гласить, що пред'явник цього – "платун із кличкою ПСАЛОМЩИК". Збереглося і полум'яне гасло: "ХТО ЗА ВОЛЮ І ЗА ЗЕМЛЮ РІДНУ – ТОЙ

СТ(Р)АХУ НЕ ЗНАЄ. ВОЛЯ АБО СМЕРТЬ!" Легко читається і підпис того, хто видав цю довідку – КОЦУР. І в цьому загадка: як на посвідці з гаслом холоднороських повстанців може бути підпис з прізвиськом отамана так званої "Чигиринської республіки", з яким холоднороські ворогували? Втім, дехто з очевидців тих подій згадував, що ворожнеча ця була далеко не завжди. Та й не факт, що з великого роду Коцурів із чигиринського Суботіва саме Свирид поставив той підпис...

Одним словом, багато що залишається загадкою. Як і те, що за настоянка на травах була захована поруч із гільзою з документами і чому один з двох пістолетів-браунінгів, захованих у горщику поруч, був знятий із запобіжника...

Здається, саме Провидіння на-

гадує сучасним українцям: із підступним і підлим ворогом, з яким нині воює, тримайте зброю завжди напоготові – як прадіди її тримали ще сотню років тому...

Згадалася розповідь Юрія Горліса-Горського, що останні учілилі повстанці заховали десь у Холодному Яру так само "загвинчену" снарядну гільзу із чорним прапором з гаслом "Воля України або смерть!" Доречним буде процитувати рядки з його роману "Холодний Яр": "Думка побігла до дорогих, зрівняних із землею могил, по степах Херсонщини, лісах і узгір'ях Чигиринщини, над Дніпром, над Богом, на Лису гору... Розрізала схил Холодного Яру... Розгвинтила гарматну гільзу... Хоч і потемнів прапор, та ще видно слова пророка – "І повіє новий вогонь з Холодного Яру"...

У Черкасах відкрили виставку "Мамина сила"

Автор проекту – Ольга Носова-Єлісєєва – фотограф та матуся, яка втілила в життя мрію показати емоційний зв'язок між матір'ю та дитиною, передати інтимність моменту під час годування груддю та закликати жінок не відмовлятися від природного годування діток.

"Мамина Сила" – це світлина 16 годуючих жінок із Черкас, які відкрились авторці проекту та стали героїнями неймовірно емоційних світлин.

Співорганізатором заходу став черкаський обласний осередок Національного Корпусу. Вітаючи організаторів із відкриттям виставки, голова осередку Дмитро Кухарчук наголосив на важливості підтримання традиційних родинних цінностей: "Протягом усього процесу свого становлення суспільство зазнавало безліч трансформацій, однак єдиною і найважливішою складовою його існування залишається традиційна родина – турботлива матір-берегиня сімейного вогнища і батько-захисник. Автор проекту змогла передати неймовірну емоційність процесу годування груддю та радості материнства. Дякуємо за такий проект".

Виставка буде доступною до середини травня у Черкаському художньому музеї. Запрошуємо до перегляду!

Повернемо велич Предків!

Цьогоріч Холодний Яр знову збирає Цвіт Нації. Ці вшанування матимуть особливу атмосферу, адже присвячені одразу двом знаковим для України подіям, 250-річчю Коліївщини та 100-річчя Української Революції.

Українська Нація – це феномен. Це Нація, яку намагаються знищити, завоювати, підкорити протягом усього періоду існування, та ще нікому не вдалося цього робити. Холодний Яр – це колиска Українського Націоналізму та повстань. Він надихає на боротьбу та перемоги.

Національний Корпус та увесь оргкомітет Холоднороських вшанувань запрошують відзначити ці знакові для кожного українця дати у колі побратимів. До зустрічі в Холодному Яру 28 та 29 квітня!

Дмитро КУХАРЧУК,
голова Черкаського обласного осередку Нацкорпусу

Черкаська молодь знищує рекламу наркотиків

Щоденно наркотичний бізнес набирає дедалі потужніших обертів. Сьогодні у більшості мікрорайонів Черкас та області на кожному кроці можна зустріти рекламу наркотиків, про кількість продавців цієї отрути навіть не йде мова, адже їх ще більше...

Сьогодні ми зіштовхнулися із новим способом отруєння молоді – пропагандою і продажем наркотиків через месенджери. Усе місто буквально рясніє рекламою телеграм-каналів з продажу різних наркотичних речовин.

Молодіжне Крило Національного Корпусу розпочало низку акцій зі знищення реклами наркотиків. Зупинки, фасади будинків, навіть шкіл рясніли написами з рекламою онлайн-магазинів наркотичних речовин. Молодь Національного Корпусу оголосила війну цій гідотні та реагує на звернення черкашан щодо такої реклами. Активісти замальовували рекламу телеграм-ботів у центрі міста та кількох спальних районах, акція відбуватиметься щовихідних, допоки уся реклама не буде знищена.

Український Націоналіст обирає духовний та фізичний розвиток, а не отруту!

На Полтавщині встановлять пам'ятник співцю Холодного Яру, Юрію Горліс-Горському

Цьогоріч виповнилося 120 років з дня народження Юрія Горліс-Горського (справжнє ім'я Юрій Юрійович Городянин-Лісовський), старшини армії УНР, отамана Холодного Яру, письменника, військового і громадського діяча, автора знаменитої книги "Холодний Яр".

На Полтавщині для увічнення пам'яті діяча Української революції 1917-21 рр. уже зроблено декілька важливих кроків. Установлено щорічну премію Полтавської обласної ради з патріотичного виховання на його честь. З ініціативи міської громадсько-наукової топонімічної групи та "Просвіти" в рамках декомунізації відповідно до розпорядження голови ОДА Валерія Головка

у обласному центрі з'явилася вулиця імені Юрія Горліс-Горського, а на телеканалі "Лтава" виготовлений і демонструвався документальний фільм з циклу "Поборники незалежності. Полтавщина". Цьогоріч, у січні-лютому в ефір обласного радіо "Лтава" вийшли три радіонариси "Обличчя епохи: Юрій Горліс-Горський".

Водночас, ця постать наскільки масштабна, що цілком заслуговує на спорудження пам'ятника. Цю ідею підтримали учасники "круглого столу", який відбувся за участю заступника голови облради Анатолія Ханка. Чимало патріотичних громадських діячів Решетилівщини висловлювали позицію щодо спорудження пам'ятника у селі Демидівка, де народився Юрій Горліс-Горський.

"Просвіта" переконана, що пам'ятник має постати у районному центрі Решетилівка. Що ж до рідного села письменника, то ми ініціювали найменування місцевої школи на його честь та встановлення меморіальної дошки на її фасаді", – повідомив Олег Пустовгар, перший заступник голови Полтавського обласного об'єднання товариства "Просвіта".

Нагадаємо: раніше в Україні вже споруджено два пам'ятники Юрію Горліс-Горському, обидва – у Холодному Яру. Перший урочисто відкрито у Мельниках Чигиринського району Черкащини у жовтні 2010 року, другий – у квітні 2017-го поблизу Розумівки Олександрівського району Кіровоградщини.

УПА в Черкасах: Василь Шкляр презентував роман "Троща" на книжковому фестивалі

20 квітня у рамках книжкового фестивалю в Черкасах відбулася вже чергова презентація історичного роману Василя Шкляра "Троща". Зала міського будинку культури ім.І.Кулика була переповнена – частина бажаючих послухати "батька українського бестселера" стояла навіть у проходах.

"Я довго шукав для роману таку історію, яка б була характерна для Західної України тих часів. Читав літературу, багато спілкувався з воїнами УПА. Я знайшов драматичну історію на річці Стрипа на Тернопільщині. Наших хлопців-підпільників оточили, і тоді вони дали нападаючим триденний бій. Головний герой мого роману Місяць виходить із пастки і присягається знайти зрадника, знешкодити його, бо саме через запродавця загинули найкращі люди..."

Зрештою, повстанець потрапляє до радянських концтаборів, проводить там 25 років, а після повернення в Україну одного разу раптом бачить на цвинтарі пам'ятник своєму колишньому побратимові, який зовсім нещодавно помер, хоча ще 1947 року він начебто загинув... Що це було – імітація? Інтрига цікавого сюжету утримується для читача до самого завершення роману.

Сам Василь Шкляр під час презентації відзначив, що теми дружби, любові, боротьби і зради, підняті у книзі, актуальні й досі – в часі новітньої боротьби проти одвічних ворогів України. Черкащани підтримали його не тільки оплесками, а й тим, що розхали книги як гарячі... ні, не пиріжки – як патрони інформаційної зброї...

На Черкащині завершено зйомки фільму "Чорний козак"

Над створенням фільму "Чорний козак" авторам та ідейникам довелося працювати майже 10 років! І нарешті на офіційній сторінці кінопроекту у Фейсбук оприлюднено трейлер, а отже, не за горами і сама прем'єра.

Робота над фільмом тривала з 2008

по 2018 рік, усього було задіяно 487 учасників проекту (з них майже 100 – діти).

Як повідомляють організатори, за цей час "підросли" не лише актори фільму та їхні діти, але й сам первинний кіносюжет. Він змінювався кілька разів, додаючи нових героїв і залишаючи старі проблеми з фінансуванням...

Фільм знімався за мотивами казки "Казки про Чорного козака, Ганну Шулячку і страшне закляття" уманчанина Олександра Власюка, більш відомого під псевдонімом Сашко Лірник.

Допоможи українським лицарям "взяти Рим"!

Цьогоріч "Битва Націй" уперше відбудеться у Римі, 3-6 травня, і також уперше Національна збірна команда України з історичного середньовічного бою залишилась без фінансової підтримки... І це – збірна, яка торік дала привід для радості кожному українцеві – розгромивши збірну Росії і здобувши абсолютну перемогу на "Битві націй" в іспанській Барселоні!

Історичний середньовічний бій – сучасне бойове мистецтво, що поєднує в собі елементи боротьби, фехтування та рукопашного бою, під час якого бійці використовують оптимізовані копії середньовічних лицарських обладунків.

Під час наполегливого тренувально-

го процесу Національна збірна команда України з історичного середньовічного бою зіткнулась з черговим випробуванням на міцність. Цьогоріч, уперше за 9 років існування Чемпіонату Світу "Битва Націй", бійці залишились без спонсорської підтримки і, крім вартісного обладунку та поточних витрат на улюблену справу, змушені шукати додаткове фінансування для участі у чемпіонаті. Команда з 50 чоловік потребує підтримки у розмірі 200 000 гривень. Ця сума включає витрати на автобуси для бійців та габаритного спорядження за маршрутом Київ–Рим в обидва кінці, з розрахунку 150 доларів/людина.

"Щоразу перед виходом на ристалище, дивлячись у вічі супротивнику, в найзапекліші моменти бою ми знаємо, що робимо це не даремно. Ми відчуваємо вашу підтримку - вболівальників, які нас підбадьорюють рідними гаслами з трибун та вірять у перемогу України переглядаючи трансляцію. Ми віримо, що і цього разу, ви допоможете! Ми віддячимо перемогою", – звертається до вболівальників збірної і всіх небайдужих патріотів України капітан збірної Валерій Вознюк.

Підтримати збірку (Приватбанк):
4149 6293 9144 6218,
Валерій Вознюк

Холодний Яр знаменитий своїми повстанцями, старовинним Свято-Троїцьким "Мотриним" монастирем та його ставом, водою якого гайдамаки Максима Залізняка святили свої ножі. Не так широко відомим є те, що монастир і став знаходяться на території одного з найбільших городищ скіфської доби, названого як і монастир на честь легендарної місцевої володарки Мотрі – Мотронинським...

Мотронинське городище розташоване на краю великого лісового масиву (загальна площа масиву - близько 30 тис. га) й займає верхівку вододільної височини, яка зусібіч оточена балками та ярами. Балки з трьох боків уклинюються на території городища. Найбільша балка заходить з півночі. На дні її є невелике озерце, що живиться джерельною водою. Багато джерел б'є на схилах балок, особливо в східній частині городища, поблизу Гайдамацького ставу. З цих джерел витікають невеличка річка Сріблянка і її притока Креселка, яка впадає до Тясмину. Поеднання рельєфу місцевості (яри і пагорби створюють природні рови та вали), родючого ґрунту та наявності джерел питної води зробили це місце дуже вдалим для побудови великого та добре за-

хищеного городища.

Мотронинське городище має форму неправильного овалу, витягнутого по лінії північний захід – південний схід. По периметру оточене оборонним валом та ровом. Із трьох боків перпендикулярно до основного валу розташовані відрізки валу різної довжини, які імовірно прикривали шляхи, що вели до городища. Оборонні споруди городища майстерно "вписані" в складний рельєф місцевості. Як і більшість городищ скіфських часів, крім зовнішньої системи оборони городище має також внутрішню укріплену частину - цитадель. На сьогоднішній день більша частина внутрішнього валу, що захищав цитадель, майже повністю розорана. Найкраще збереглася південно-східна частина внутрішнього валу.

Загальна площа городища, за результатами аерофотозйомки, становить близько 200 га. Площа цитаделі – 70 га.

Вали Мотронинського городища сягають 10,5 м від дна рову при ширині основи 15-20 м, а глибина рову – до 6 м при ширині у верхній частині 15 м. За скіфських часів глибина ровів була, звісно, значно більшою. А довжина валів лише зовнішньої лінії дорівнює приблизно 4 км.

На півдні та південному заході поблизу городища розташований поховальний курганний комплекс - 71 курган, з яких 27 дос-

Мотронинське городище – давня столиця Межовиків

Тисячі років тому в Холодному Яру був "мегаполіс"-фортеця вправних землеробів і хоробрих воїнів

ліджено вченими.

Також у курганах басейну Тясмину й на суміжних територіях відкрито найдавніші в українському Ліссостепу поховання воїнів-вершників – кінця VIII або початку VII століття до н.е. Поява кінного війська була дуже важливою подією. Спільноти, що мали його, здобували велику перевагу над іншими. Щоправда, серед учених ще немає одностайності в питанні, чи належали згадані вище поховання місцевій аристократії чорноліських племен, а чи то були поховання зайшлих номадів – кіммерійців або найбільш ранніх скіфів. У будь-якому разі археологічні знахідки говорять про те, що місцеве населення мало і мирні стосунки зі степовиками.

Другою загадкою є саме населення Мотронинського городища, яке судячи з усього складалося з представників різних племен. Про це говорить той факт, що цитадель городища була розділена навпіл внутрішнім валом на східну та західну частини. Крім того, розкопки показали, що житлові будівлі в городищі

були 30-ти різних типів.

Городище протрималося в "бойовому режимі" близько 100 років (друга половина VI – початок V ст. до н.е.). Фортифікаційні споруди кілька разів добудовувалися та відновлювалися після руйнувань. Проводилася регулярна чистка ровів приблизно раз на 10 років. Не виявлено ознак раптової загибелі городища. Очевидно, його населення з якихось причин переселилося в інші місця.

Більшість курганів насипана в часи занепаду городища в V ст. до н.е., імовірно все це скіфські поховання. Є декілька великих курганів, таких як найбільший курган "Скіфська могила", з похованнями знатних скіфів. Ряд курганів без поховань вважаються кенотафами - символічними могилами.

Сліди подальшого життя людей на Мотронинському городищі тягнуться аж до нашого часу. Особливо помітними вони стають із появою монастиря у XVII ст. У валах городища імовірно в ці часи була ство-

рена система підземних ходів (можливо чернечих келій-печер та переходів між ними), які зараз практично завалені.

Що ж за події відбувалися в VIII-V ст. до н.е. у басейні ріки Тясмин? Географічне положення цього регіону – поблизу Дніпра і водночас на порубіжжі зі Степом – зумовило те, що його населення одним із перших зіткнулося зі степовими номадами – спочатку кіммерійцями, а потім скіфами й опинилося в гущі історичних подій. Ще в передскіфській, так звані кіммерійські, часи (IX-VIII ст. до н.е.) тут сформувався найбільший у наддніпрянському Ліссостепу осередок племен чорноліської культури з розвиненою бронзовою справою і ланцюжком городищ, що тягнулися вздовж дніпровської тераси від району Сміли до Чорного Лісу у верхоріччя Інгульця.

Кіммерійці та скіфи були нащадками Степовиків – представників Зрубної культури, які у II тис. до н.е. переселилися з Краю в Азію, але на початку I тис. до н.е. повернулися на прабатьківщину на відміну від частини переселенців, яка залишилася в Індії. У результаті їхнього повернення у степи Причорномор'я, в середовищі Степовиків почалися гострі суспільні процеси, які вилилися у війну між самими племенами Степовиків (Геродот описує її, як конфлікт між аристократією кіммерійців та простим народом перед приходом скіфів) та військову агресію проти Межовиків-чорнолісців. Саме в цей час Межовиками було побудовано ряд укріплених городищ, головним з яких на період кульмінації військового конфлікту стало Мотронинське городище.

У V ст. до н.е. ситуація на межі степу нормалізувалася. Саме тому Мотронинське городище втратило свої оборонні функції, але стало певним святим місцем, навколо якого був створений курганний комплекс.

У подальшому скіфи самі долучилися до побудови городищ разом з протослов'янським населенням. Скіфи уклали мир із племенами Межовиків і Лісовиків, утворивши Велику Скіфію.

<http://www.spas.net.ua>
Малюнки Євгена КРАЯ

ВІЙНА ТРИВАЄ. ПАМ'ЯТАЄМО... ПОМСТИМОСЯ!

Війна – це в першу чергу політика, потім стратегія, а вже потім – безпосередньо бойові дії. 14 квітня минуло 4 роки від початку російської агресії та війни на сході України. Ці роки дали нам розуміння того, що Українська Нація – це достойні, хоробрі люди, які, на жаль, часто мають абсолютно бездарних та антиукраїнських політичних керівників.

14 квітня черкашани укотре вшановували пам'ять найдостойніших синів України, які без вагань стали на захист країни та віддали своє життя заради кожного з нас та прийдешніх поколінь. Саме такі люди мали б розбудовувати країну та ставати прикладом для наслідування. Кожен із них назавжди залишиться у строю, пліч-о-пліч із нами, адже герої живі доти, доки про них пам'ятають...

Націоналісти висадили на Хортиці більше 2 тисяч молодих дубів у пам'ять про полеглих воїнів

21 квітня у Запоріжжі відбулась акція "Пам'ять Нації: Відродимо Хортицю", яка є спільним проектом Національного Корпусу та литовських побратимів.

Письмова історія острова Хортиця розпочалась з середини XX століття саме зі Священного Хортицького дуба, біля якого наші пращури згадували полеглих.

Друзі, родичі та бойові побратими загиблих воїнів цього дня приїхали з різних куточків України, аби висадити саджанці дерев у пам'ять про захисників, які віддали життя за Україну.

Учасники заходу висадили 2100 саджанців дубів, подарованих литовськими побратимами. 2000 дерев символізують братерство між двома державами, а інші – сто років з часу проголошення незалежності Литви й України (УНР). Дуб також символізує силу та незламність наших народів у боротьбі з агресором і окупантом.

Кульмінацією заходу стало відкриття пам'ятника на честь українських воїнів, які загинули в боротьбі за державність і свободу України.

Окрім цього, як розповів командир роти "Литовських стрільців" Гедимін Армонавічус, 6 липня у центрі міста Каунас встановлять пам'ятник, присвячений литовському гербу. Скульптуру роблять у Києві. Це дуже важливо і вкотре демонструє, що литовці і українці стоять пліч-о-пліч у боротьбі проти спільного ворога.

Дякуємо усім, хто долучився до висадки дубового гаю. Наші захисники пишуть нову історію вільної України, перемога не за горами!

"Національні Дружини" полюють на браконьєрів

Представники "Національних Дружин" продовжують боротися за збереження екологічної ситуації на Черкащині. Уже третій рік поспіль колишні бійці, волонтери та активісти, які нині увійшли до складу "Національних Дружин", продовжують боротися із браконьєрським виловом риби.

Щороку навесні Кременчуцьке водосховище зазнає незворотніх втрат через свавілля браконьєрів, які знищують ослаблену рибу у нерестилищах заради легких грошей.

На Черкащині вже третій рік поспіль діють волонтерські мо-

більні групи, які виявляють браконьєрів.

Цьогоріч уже традиційно волонтерські групи здійснюють патрулювання на водоймах та берегових зонах із метою протидії браконьєрству. Із початку періоду нересту "Національними Дружинами" було виявлено та знищено десятки кілометрів сіток та незаконні знаряддя лову.

Якщо бажаєш приєднатись до патрулювань Національних Дружин – телефонуй за номером: (093) 716.10.97.

**ТИ ХОЧЕШ ВЗЯТИ
УЧАСТЬ У
РОЗБУДОВІ МУЗЕЮ
ІСТОРІЇ
ХОЛОДНОГО ЯРУ. У ЗВЕДЕННІ
НАЙВИЩОГО У СВІТІ
(БІЛЬШЕ 70-МЕТРІВ)
«ХРЕСТА БОЛ»
НА ЧЕШЬ КОЗАЦЬКОЇ
ТА ВІЙСЬКОВОЇ СЛАВИ?**

**МУЗЕЙНО-ЕТНОГРАФІЧНИЙ КОМПЛЕКС
ДИКИЙ ХУТІР**

Музей історії Холодного Яру

Телефонуй:
067-473-66-72

ПРОСВІТНИЦЬКА
ВОЛЯ UA
МЕДІА ГРУПА

**«КОЗАЦЬКИЙ КРАЙ» -
ГАЗЕТА ДЛЯ ПАТРІОТІВ!**

У кожному номері:

- славетна історія України
- звияг сучасної боротьби

**НОВИНИ
НА НАШОМУ САЙТІ
ОНОБЛЮЮТЬСЯ
ЩОДНЯ!**

www.cossackland.org.ua

ЯК ОТАМАН ГОНТА НАЙМИТОМ ПРИКИДАВСЯ

Мав я кілька вибраних одчайдухів — хлопців-побратимів: Пугач, Чорний Ворон, Залізник, підполковник Дорошенко і гвардійський офіцер-росіянин, що його прізвища не можу пригадати; він завжди в боях із більшовиками викрикував: "Не здавайтесь, братішки, більшовікам! Не здавайтесь, оні пленных стреляють!" Це були такі хлопці, що з ними — "у вогонь і в воду", як каже наша приповідка: вони не зрадять і в біді не покинуть! Із ними я не раз майстрував більшовикам такі "фокуси", що після всього при самій згадці вчиненого морозило спину...

Поблизу свого села я, з обережності, не оперував. Хоч мене називали "отаман Гонти", та випадково хтось із селян зустрівши мене, міг би впізнати і не хочучи або й навмисне (а таких не бракувало!) розтарабанити в селі. Тоді б моїй родині не з медом було б... У нашому загоні, крім отамана Гризла, дуже мало повстанців знали, що я Лютий-Лютенко, а ті, що знали, знали тільки для себе. Та все-таки я час від часу ночами навідувався додому з моїми хлопцями-побратимами. Але одного разу вирішив я поїхати додому сам-один і за дня. Було це в Масляну. Одягнувся я по-селянському, сів охляп на коня і поїхав.

Поглядаючи на всі боки, щоб не було цікавих очей, вїхав я чвалом на подвір'я, поставив коня у широкій соломі (у широкій була висмикана ніша на двоє-трьох коней). Зайшов до хати, привітався. Мати саме вареники вибирала з окропу, і я зразу сів до столу. А тут, наче вихор, увігналися більшовики на подвір'я, і то багато, десь із півсотні, зразу оточили хату. Мати, що йшла до мене з макітрою в руках, так і отерпла з переляку, стоїть нерухомо серед хати. Жінка в плач... Що робити? Втікати?.. Захищатися, відстрілюючись? Ні! — щось мені наче б шепнуло. А тут уже й "товариші" в хаті. Один до батька пристає, а другий до мене:

— Ти хто?..

— Наймит, — кажу.

І він, мабуть, повірив, бо раптом відвернувся від мене і повернувся до батька, якого щось розпитував, матюхаючись, другий більшовик.

— Где белий офіцер?!

І вмить обидва підхопили під руки батька, що сидів на ослоні, та й простягли ницьми на тому ж ослоні. Вбіг до хати ще й третій більшовик і, не сказавши й слова, витягнув з кобури револьвер та й по іконах — бах! бах! бах!.. А з батька вже й штани здирають, щоб шомполи щільніше до тіла приставали. На постріли, що пролунали, до хати вле-

Малюнок Юрія Журавля

тів якийсь старший "товариш" і зразу "общепонятним" національним матом до тих, що втузились коло батька:

— Вон, сукині сини! Вон (туди-через-туди вашу матір), прохвості! Вон! вон! вон!..

Усі три більшовики вибігли з хати. Я в той час стояв отетерілий біля відчинених дверей до бічної кімнати. А той старший чи командир, що повіганаєв із хати своїх товаришів, глянув мовчки на образи на стіні та на стіл, побризканий дрібненькими кусочками скла, що поспало від прострелених ікон, підступив до мене і раптово штовхнув мене так, що я, мало що не запоровши носом, опинився в бічній кімнаті. Штовхнув він мене так ловко і так несподівано для мене, що я, зиркнувши на поріг, за який я зачепився ніском чобота, вилаявся. А тут і він коло мене. Причинив двері та й каже:

— Пане курінний!.. Чи ви здуріли?! Чого ви тут?.. Ще не впізнали? Я ж ваш колишній бунчужний.

Я ошелешений не знав що думати і що казати. Чи це правда, що я чую, чи якась хитра провокація?..

— Негайно втікайте звідси! І то зараз! — підвищив голос. — Не бачите, що тут робиться?! Зараз мені... щоб вашого тут і духу не було!

Розпрощавшись швиденько з усіма, вибіг я до широкій соломі, сів на коня та й через город на дорогу і погнав. Причвала я до своїх козаків і розказав їм про все, що мені приключилося. Посміялися з мене, що Масляна не вдалася, але постановили цієї більшовицької частини не переслідувати, з уваги на мого колишнього бунчужного, який урятував мені життя. Згодом стало відомо, що мій рятівник, бунчужний, наказав покарати того селянина, який доніс на мого батька за ме-

не і його покарали за... "фальшивий донос". Це, думаю, зробив бунчужний на пострах для селян, щоб тримали язика за зубами, щоб не доносили...

СІВШИ В "ПОЗУ БУДДИ" НА ДЕРЕВІ, СТАВ "НЕВИДИМИМ" ДЛЯ БУДЬОНІВЦІВ

Ми з Гризлом та ще кілька отаманів зі своїми загонами опинилися аж на Херсонщині. Денікінці саме відступили, а на їх місце йшли більшовики, і ми весь час довший час перебували на польському фронті. Ми порозсилали розвідувачів, а самі засіли радити що робити. Більшість отаманів були за те, щоб зійти з дороги, бо армія Будьонного велика, і ми з нею не впорасемося. Я доводив і обстоював свою думку, що якраз навпаки: засісти і всім разом напасти з усіх боків на Будьонного і розбити його армію. Свій погляд я спирав на тому, що та армія відступає вже з фронту, вона мусить бути виснажена, знебадьорена та ще й утомлена довгою дорогою, тому не витримає нашого несподіваного наскоку з засідки, і ми без великого труда її розторожимо.

Розійшлися ми з наради якісь похнюплені, з невизначеними думками і неясним рішенням — ні так, ні сяк. Але я стояв на своєму — бити! "Язика", що їх упіймали наші розвідувачі, підтверджували те, що я доводив під час наради, а саме: будьоновців багато, але вони виснажені боротьбою на фронті і перевтомлені кількадевною дорогою. Це мене ще більш підбадьорило до наскоку на будьоновців, і я вперто стояв на своєму, тим більше, що як ска-

зали нам "язики", мета Будьонного — "очистити територію від петлюрівських банд-повстанців". Отже, будьоновці йшли проти нас, і це знали всі отамани, тому я надіявся, що вони мене не покинуть напризволяще; коли я наскочу на будьоновців, то й вони, якщо не всі, то хоч декотрі, наскочать з інших боків мені на допомогу і буде по армії...

Порадившись і обдумавши з побратимами, як і що кому робити, розподіливши ролі, ми — 800 бійців — пішли у наступ. Наскок наш був успішний. Лава будьоновців захиталась. Видно було, що ця армія вперше зіткнулася з партизанами, бо наш удар зчинив серед будьоновців замішання, хаотичний безлад. Треба було ще в двох-трьох місяцях вдарили повстанцям по лаві будьоновців і було б по будьоновцях. І цього я чекав. Ось-ось, думав я собі, вдарять наші хлопці і становище мого загону покращає...

Від редакції "Козацького краю": *він із честю пройшов через усі нелегкі випробування. Здається, Доля і Бог оберігали отамана Лютого-Лютенка усе його життя. Він зумів уникнути смерті в бою. Не піддався на більшовицькі хитрощі засідок і фальшивих "нарад отаманів". Був одним із небагатьох отаманів, що вдало перетнули кордон і емігрували після поразки Визвольних змагань. Уникнув поліцейських репресій на еміграції в Польщі, хоча й не приховував того, що є українським націоналістом — створив тут українські хор, театр і школу. На еміграції у Німеччині хитрощами визволяв українців із гітлерівських концтаборів, був схоплений гестапо у червні 1942 року та зумів звільнитися. Вижив на еміграції у спекотній як кліматично, так і політично африканській державі Марокко. Займався бізнесом і фінансував безліч українських заходів на еміграції у США і пішов у інший світ тільки навесні 1989 року, за три місяці до свого 92-річчя. Славний отаман, який достойно пройшов горнило "Вогню Холодного Яру" навіки спочив у тихому містечку Саут-Баунд-Брук американського штату Нью-Джерсі...*

Небавом будьоновці зорієнтувалися в чому справа, впорядкували свою захитаність і пішли в бій. Хоч вони були виснажені фронтом і втомлені довгою дорогою, але своєю численністю вони переважали нас, мабуть, один до восьмидесяти. Коли ж розгорівся завзяту бій, будьоновці нас оточили. Сподіваю на допомога мені не прийшла...

Сили були дуже-дуже нерівні, але билися ми так завзято, що коли б десь збоку вдарила на будьоновців хоч сотня повстанців чи партизанів, ми перемогли б. Та допомоги не було. Втікати було нікуди, бо ми були оточені, як у мішку. Сила наша слабнула, кількість сохвилини ставала меншою і потужний голос гвардійського офіцера "не здавайтесь, братішки, не здавайтесь!" мало допомагав, та й голос той раптом обірвався... Бій тривав годин три, і прийшов кінець. Я приготувався вмирати. Підповз на якусь крилату й безверху деревину і сів на присторчі, підклавши під себе дві японських бомби. Вирішив умирати, але чекав, щоб довкола мене скупчилося якомога більше будьоновців, а тоді зірву себе і їх повбиваю. Хотілося, щоб моє життя їм дорого обійшлося...

І... чудо! Будьоновці на різних віддалях обабіч мене проїхали й поминули, не помітивши, що я сиджу на присторчі, підібгавши ноги під себе як Будда. Мені аж соромно стало. Я ж приготувався вмирати, а тут... сталося з Божої волі навпаки. Я живу, та ще й у позі такої комічної сиджу, аж смішно.

Сповзнувши з деревини на землю, перехрестився і подякував Богові за предивне спасіння. Підвісив свої гранати, зійшов на узбіччя яру і чвалав у той бік, звідки перед боєм ішли будьоновці. Ідучи так поміж трупами, натрапив я на вбитого сотника Петріва зі Шполи. Розривна куля розшматувала його груди так, що серце було видно як на тарілці. Я став на коліна, поцілував його в чоло, перехрестив і пішов далі...

Княжий скарб Святослава Хороброго

СРІБНЕ НАВЕРШЯ СТЯГА ВІЗАНТІЙСЬКОГО КОГОРТИ – НАЙЦІННІША ЗНАХІДКА КІЧКАСЬКОГО СКАРБУ.

Срібло-золото, схоронене на місці ймовірного поховання славетного князя, оберігало "закляття" трьох шабель, якими це все було пробито...

Андрій КРАВЕЦЬ

1 травня 1933 року, на другому році масового вбивання українців Голодомором, радянська влада зробила помпезну піар-акцію, яка стала "вишенькою на тортіку" знищення українців як нації – в цей день, посвистуючи паровим гудком, пароплав "Софья Перовская", який до більшовицького перевороту називався "Бабушка", першим прошлював над уже затопленими порогами Дніпра. Пороги ж ці, як відомо, були невід'ємною частиною славетної історії козацької Січі, що так і звалася – Запорізькою...

До тієї міти, поки пройшов той пароплав, від початку робіт по будівництву Дніпрогесу минуло 6 років. Стартували роботи з вибуху, який ущент розніс дніпровську скелю, яку називали "Любов" – і навколо червоного прапора, встромленого у рештки скелі, влаштували святкування фактично з приводу наруги над любов'ю нащадків козаків до рідного краю і його історії.

Підривав вибухівку і роботи ковшів бульдозерів більшовикам здавалося замало – у хід пустили пропагандистську боротьбу з "нерозуміючими політику партії" жителями більш аніж 50 сіл, які підлягали затопленню, та з мільйонами українців, які не сприймали знищення козацької історії. Зокрема, двоє відомих на той час радянських письменників, Бузько і Шкурупій написали гучну "викривальну" статтю про те, що "облудлива романтика Запорозької Січі, романтика козацьких боїв та переходів ще змалку отруювала наш мозок". За іронією долі, обох співців більшовицької індустріалізації вже у 1937 році арештує і фізично знищить НКВД – за стандартним звинуваченням у "петлюрівщині та буржуазному націоналізмі". Можливо, слідчим не сподобалося і те, що хоча письменники наче й "ідеологічески правильно клеймили позором" козацьку романтику, але мали необережність позитивно відгукнутися про кобзаря, спів якого чули в Каневі, де причалував їх пароплав під час подорожі Дніпром. А кобзар той був "насправді молодим, із хитрими блакитними очима – а під старого лише замаскований". І за виконання пісень підозріло не брав грошей, а тільки з тугою співав про козацьке минуле, – де Січ за порогами і сивий батько-Дніпро...

Були й ті, хто не просто зітхав-плакав над славетною часткою української історії, яка готувалася до знищення, а намагався щось урятувати – таку змо-

Малюнок Ігоря ОЖИГАНОВА

гу мали археологи експедицій давнього знавця й цінителя Козаччини Дмитра Яворницького. Багато було знайдено і передано музеїв, та цілком очевидно, що набагато більше артефактів назавжди поглинули води Дніпра...

Найбільше пощастило групі молодого археолога Володимира Грінченка. Скарб, вік якому більше тисячі років, здається, "сам вийшов" назустріч пошуковцям. У давніх легендах розповідається, що місце скарбу ноками може світитися синім вогнем, а вдень може вигулькнути на поверхню, щоб "погрітися під сонечком". Улітку 1930 року археологи групи Грінченка звернули увагу на одинокий камінь-валун на височині вододілу, оточений із різних боків Дніпром і балками Капустяна і Кічкаська. Місце це, в давні часи прозване "Вовчою глоткою", було поруч з пізніше затопленим порогом Вільним – власне на початку тієї частини, де починалася "порожиста" частина Дніпра – з чисельними скелями, порогами й островами. Коли навколо каменя розпочали копати – на глибині всього 10-20 сантиметрів виявили ще багато великих каменів, викладених у формі практично ідеально-"циркульного" кола і зрештою... наткнулися на руків-

я трьох палахів (напівмечів-напівшабель), якими була навхрест прохромлена купа бронзових, залізних, срібних і золотих речей. А згідно тих-таки давніх легенд, саме так "заклинався" скарб, щоб не дістався нікому раніше визначеного терміну. Схоже, 1930-й був саме тим часом: як попередження про наближення спочатку Голодомору, потім репресій із масовими розстрілами, і зрештою – Другої світової війни...

Скарб "вирізали" з ґрунту цілком і так, єдиним "коржем" поклавши у скриню з грубих дощок, транспортували вантажівкою під озброєною охороною до Дніпропетровська. І тільки там, у історично-археологічному музеї, науковці "особливої комісії" повільно, шар за шаром, предмет за предметом почали розбирати знахідку, ретельно описуючи кожен із предметів. Тільки золотих речей виявилось близько півтори тисячі одиниць. Утім, практично все було сильно пошкоджене полум'ям – ким би не були ті, хто заховав цей скарб, та складені речі в центрі кола з каміння, ще до того, як у них устроїли палаші, були дуже понижені у вогні. Температура горіння була настільки сильною, що скарб буквально "плакав" сльозинками із срібла-золота –

найтонші з дорогоцінний речей перегорали, падаючи краплями металу і застигаючи перед тим, як шезли під землю...

Скурпульозна робота вчених допомогла виокремити з-поміж оплавлених, перетворених на злитки шматків металу фрагменти коштовних, орнаментованих вишуканими візерунками окладів кінської упряжі, зброї та одягу воїнів, а срібні круглі гудзики-дзвоників навіть раптом відізналися мелодійним передзвоном – після тисячолітнього перебування у підземному мороці...

Поруч із бойовими кинджалами й палашами, рештками сагайдаків для стріл і піхов холодної зброї були і декілька десятків кінських стремен (цікаво, що три пари з них були розподілені по одному стремени на саме навершя скарбу і по одному – під сам його низ), дорогоцінні візантійські церковні кадила, чаші, діски для літургії. Головними ж знахідками стали масивні (кілограмові) срібні навершя стягів (signum) військових когорт Візантії – трофеї того завоювальника, хто судячи з усього, знайшов і сам у цьому місці загибель.

Одне навершя у формі лева, дуже пошкодив вогонь, інше ж, орла, уціліло повністю – неначе захистили його від полум'я вітри піднебесся, які овіювали його в боях і походах... Литий зі срібла орел із ретельно промальованими деталями мав на спині 12 шипів, а на грудях – хреста і різьблені літери "ПЕТРОУ" – як у візантійців звучало ім'я Петра. Лапою орел притис до землі гадюку, що підняла голову, намагаючись поцілити в орлине серце – відома алегорія боротьби сили і відваги з хитрістю і підступністю...

Забігаючи наперед, розкажемо: у 1939 році керівника експедиції Грінченка (на той час – директора Центрального історичного музею в Києві) за звинуваченням у участі у "антирадянській націоналістичній організації" засудили до 5 років таборів і ще 5 років заслання. Ще раніше скопили його найдієвішого помічника ще з часів Дніпрогесівської археологічної експедиції – заввідділом Трохима Теслю, родом із села Мошни на Черкащині. Тесля помер у таборі від туберкульозу, Грінченко ж повернувся в Україну лише 1947 року й помер у квітні наступного, 1948 року від серцевого нападу. І тільки 1950 року у збірці "Археологія" була опублікована його стаття про Кічкаський скарб...

А наступного, 1951 року в далекій Канаді вийшла друком брошура Михайла Міллера "Могила князя Святослава", присвячена тому ж скарбу. Як бачимо вже з назви, автор безапеляцій-

но називав місце, де знайшли Кічкаський скарб, місцем поховання Святослава Хороброго. Міллер підкреслює: знахідку дають Х століттям, а князь Святослав, як відомо, загинув якраз 972 року. Поруч з узвишшям, де знайдено скарб, була Кічкаська переправа через Дніпро – тут, на перевозі, археологи знайшли багато древніх монет і 5 мечів так званого "варязького" типу. Схоже, печеніги підстерігали князя саме на цій переправі, де його дружинникам треба було зійти з кораблів, щоб перетягти їх через міліну. Серед предметів Кічкаського скарбу знайдено корабельні цвяхи, що може слугувати підтвердженням розповсюдженню в той час спалення воїнів у кораблі. Пізніше, у 1952 році в Дніпрі неподалік було знайдено рештки давніх кораблів, ніс одного з яких прикрашала фігура якогось чудовиська. Можливо, це було рештки Святославової флотилії. Зрештою, у 2011 році в цих місцях рибалка чудом підняв із 22-метрової глибини дорогоцінний меч, який практично із залізною впевненістю більшість учених називають "мечем Святослава"... Міллер був археологом родом із донських німців. До війни випускник історико-філологічного факультету Московського університету працював археологом спочатку в Таганрозі, а потім на запрошення Дмитра Яворницького прийняв участь у Дніпрогесівській експедиції. На береги Дніпра він знову повернувся вже в часі війни – у складі... німецької археологічної експедиції секретної, овіяної міфами гітлерівської окультурної організації "Аненербе" ("Спадщина предків"). Шукали сліди містичної країни давніх германців Рейдготаланд. Скандинавські саги розповідали про столицю цієї держави Данпарштадт (у перекладі – "місто на Дніпрі") і ліс Мюрквід, що означає "Чорний ліс" (пізніше це підтверджував і Геродот), а рештки лісу з такої назвою збереглися біля затоплених дніпровських порогів і до наших днів. Деталі того, що саме знайшла "Аненербе", так і залишилися в секреті...

Насправді, немає жодного прямого доказу того, де похований князь Святослав – поруч із Кічкаським скарбом були тільки одиничні знахідки людських кісток і досить масово – кінських. Можливо, щось могли б розповісти, але вже ніколи нічого не розкажуть робітники-грабарі, які максимально прискорювали роботи на місці знайденного скарбу, готуючи площадку під майбутній завод – Міллер згадавав, що грабарі ці були... з Черкас.

Три палаші, якими понад тисячу років тому пробивали Кічкаський скарб, таки зберегли головну таємницю – того, кому він належав...

ПРОГРАМА ХОЛОДНОЯРСЬКИХ ВШАНУВАНЬ

ДЕНЬ ПЕРШИЙ, 28 КВІТНЯ, СУБОТА

10.00. Медведівка. Пам'ятник Максимові Залізняку. Відкриття Всеукраїнських вшанувань героїв Холодного Яру.

10.30-16.00. Медведівка. Відкриття Холодноярського турніру національних бойових мистецтв ім. Максима Залізняка. Змагання передбачають проведення боїв за правилами Спасу. Головний суддя – Василь Прокопенко.

10.30. Ярмарок народних майстрів. Книжковий ярмарок.

11.00. Виставка артефактів українсько-російської війни.

11.30. Козацький турнір зі стрільби з лука.

12.00. Інструктор верхової їзди Руслан Анчаков прочитає лекцію про козацького коня. Козацькі коні "Козацької фортеці" безкоштовно кататимуть малих козаків і козачок.

12.00. Ілківці. Покладання квітів до пам'ятника Максимові Залізняку. Лекція Євгена Букета "Повстання надвірних козаків 1768 року – остання спроба відновлення козацької республіки". Спів кобзаря Тараса Силенка.

16.00-17.30. Медведівський будинок культури. Вечір пам'яті Максима Залізняка та його побратимів. Доповідачі – Євген Букет і Тарас Чухліб. Беруть участь народні депутати України Андрій Ілленко, Юрій Левченко, Олег Петренко, командир ДУК "Правий сектор" Андрій Стемпіцький, голова партії "Правий сектор" Андрій Тарасенко. Співають Тарас Силенко та Михайло Коваль. Фрагмент постановки "Гайдамаків" Тараса Шевченка. Ведучий Юрій Сиротюк.

17.00-22.00. Медведівка. Музичний фестиваль вояцької пісні "Холодний Яр-2018". Ведучий сцени Сергій ВАСИЛЮК. Виступи гуртів "ТІНЬ СОНЦЯ" (Київ), "ДРУЖЕ МУЗИКО" (Одеса), "ДЕЛЬ ТОРА" (Полтава), "ПРОТИ ТЕЧІЇ" (Кропивницький), кобзарі Михайло КОВАЛЬ (Черкащина), Тарас СИЛЕНКО (Київ) і Павло РЕКУН (Переяслав-Хмельницький). Пісні про українсько-російську війну виконають Олексій БИК, В'ячеслав КУПРІЄНКО, Сергій КОНОНЕНКО-"ПРОФЕСОР" та волонтер 72-ї бригади ім. Чорних запорожців Валерій МАРТИШКО (всі з Київщини). Запрошено Володимира ПАСТУШКА. Роман КОВАЛЬ: презентація нових книжок. Промовлятиме поет Олег КОРОТАШ. Виступи перших осіб співорганізаторів. Нагородження переможців Холодноярського турніру ім. Максима Залізняка. Народні танці.

При вечірньому вогні розповіді вояків АТО і пісні кобзарів.

ДЕНЬ ДРУГИЙ, 29 КВІТНЯ, НЕДІЛЯ

10.00. Мельники Чигиринського р-ну Черкаської області. Меморіальний мітинг. Ведучий Роман Коваль. Виступи перших осіб.

10.00. Збір біля Мотринського монастиря. Гра Пластун "Стежками нескорених". Організатор – Юнацький корпус Черкащини "Джура".

10.30. Цвинтар с. Мельників. Ушанування могил Головного отамана Холодного Яру Василя Чучупака та козаків-холодноярців, похованих у братській могилі.

11.00. Закінчення мітингу, покладання квітів до пам'ятника Юрієві Горлісу-Горському та до меморіального знаку родині Чучупаків.

12.00. Кресельці. Вшанування могили гайдамацького ватажка XVII ст. Гната Голого. Концерт гайдамацької пісні. Кобзарі Тарас Силенко, Михайло Коваль і

НАЦКОРПУС ВЖЕ ТУТ!

16.00. Екскурсія до дуба Максима Залізняка учасників Холодноярського турніру національних бойових мистецтв ім. Максима Залізняка. Спів кобзарів.

ДЕНЬ ТРЕТІЙ, 30 КВІТНЯ, ПОНЕДІЛОК

Покладання квітів у с. Матвіївці до пам'ятника козакам Матвіївської сотні полку гайдамаків Холодного Яру, до монументу загиблим у с. Соснівці Олександрівського району Кіровоградської області, до пам'ятника Пилипові Хмарі в його рідному селі Цвітній та на могилу сина і дружини Миколи Кібця-Бондаренка в с. Чорнолісці Знаменського району Кіровоградської області. Поминальний обід на Гайдамацькій Січі в Цибулевому.

Запрошуємо до участі у 23-х Всеукраїнських вшануваннях героїв Холодного Яру творців української культури та їхніх захисників – вояків добробатів, Збройних сил України, Національної гвардії, козацькі організації, волонтерів та журналістів.

Козакам слава!

*За повідомленням Історичного клубу "Холодний Яр"

Свідectво про державну реєстрацію
КВ №18773-7573ПР від 18.01.2012 р.

Козацький край

Головний редактор –
Олег ОСТРОВСЬКИЙ
Шеф-редактор – Віктор ВОЛЯ
Редактор випуску – Петро ДОБРО
Засновник – Чигиринська ГО "Вільне
Козацтво Холодного Яру"

Із питань придбання та розповсюдження газети звертатися до редакції "Козацького краю" за адресою: вул. Надпільна, 330, к. 4, м. Черкаси, 18005, тел.: (0472) 31-29-74
E-mail: Cossack_land@i.ua

Газета віддрукована в ФОП Журило С.Д., м. Черкаси, вул. Кобзарська, 1а. Тираж 5 000 екз.
Замовлення № 357